

Verohallinto

Dnro: A109/200/2015:

Lausuntopyyntö verohallinnon ohjeeksi Sijoitusrahastot arvonnisäverotuksessa

SIJOITUSRAHASTOT ARVONLISÄVEROTUKSESSA

Rahastojen arvonnisäverotus määräytyy EU:n arvonnisädirektiivin mukaan. Siinä ei kuitenkaan ole tarkemmin määritelty sijoitusrahaston käsitettä. Aiemmin sijoitusrahastoja säänteli EU:ssa ns. UCITS-direktiivi. Viimeaikoina on EU:n rahastosääntely ulottunut koskemaan myös monia muita rahastotyyppisiä. Samalla rahastosääntelyn piiriin on tullut hyvin erityyppisiä rahastoja verrattuna laajalle yleisölle suunnattuihin likvideihin arvopapereihin sijoitaviin rahastoihin. Arvonnisäverosäännösten tulkinnassa on syytä ottaa huomioon nämä uudet rahastotyyppit ja niiden osittaiset erot verrattuna ”perinteisiin rahastoihin”. Osa uusista rahastomuodoista on sellaisia, että EU:n lainsäädäntöelimet ovat kannustaneet jäsenvaltioita järjestämään niille vähintään yhtä hyvän verotuksellisen aseman kuin ns. perinteisille rahastoille.

Finanssialan Keskusliitto (FK) kiittää mahdollisuudesta lausua sijoitusrahastojen arvonnisäverotusta koskevasta ohjeesta. Käsitteemme mukaan ohje vastaa hyvin nykyistä sääntelyä ja sen pohjalta tehtyjä tuomioistuinratkaisuja. Kiinnitämme huomiota seuraaviin seikkoihin:

1 EU:n sijoitusrahastosääntely on kehittynyt ja laajentunut

Kuten ohjeluonnoksessa todetaan, sijoitusrahaston käsitettä ei ole määritelty EU:n arvonnisäverodirektiivissä tai arvonnisäverolaissa. Sekä EU:n että kotimainen rahastotoimintaa koskeva lainsäädäntö on perinteisesti kohdistunut ns. UCITS-direktiivin mukaisiin laajalle yleisölle suunnattuihin arvopapereihin sijoitaviin rahastoihin. Viimeaikoina on EU:n ja vastaavasti kotimainen rahastotoiminnan sääntely ulottunut uudentyyppisiin rahastoihin. EU:n osalta tämä on tapahtunut vaihtoehtorahastojen hoitajista annetulla direktiivillä (AIFMD)¹, eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetulla asetuksella (EuVECA)² ja eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetulla asetuksella (EuSEF)³. Viimeisin EU:n rahastosäännös on eurooppalaisista

¹ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta.

² EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 345/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista riskipääomarahastoista.

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 346/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista.

pitkäaikaissijoitusrahastoista annettu asetus (ELTIF)⁴, joka kattaa mm. infrastruktuurihankkeisiin ja listaamattomiin pk-yrityksiin sijoittavat rahastot.

FK:n käsityksen mukaan arvonlisäverosäännösten soveltamisessa on tarpeen ottaa huomioon tämä tapahtunut kehitys siten, että ”erityisen sijoitusrahaston” käsitettä tulkitaan uuden sääntelyn mukaisesti. Sijoitusrahastotoiminta jo pelkästään sijoitusrahastolain mukaan on selvästi laajempi käsite kuin ohjeluonnoksessa, jossa puhutaan vain arvopapereista ja myöhemmin erikseen kiinteistöistä. Sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1-kohdassaan mukaan sijoitusrahastotoiminnalla tarkoitetaan: varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista pääasiallisesti rahoitusvälineisiin tai kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin sekä sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston hallintoa ja rahasto-osuuksien markkinointia.

Kiinnitämme lisäksi huomiota siihen, että ELTIF-asetuksen nimenomaisena tavoitteena on edistää rahoituksen kanavoitumista hyödyllisinä pidettyihin infrastruktuurihankkeisiin sekä pk-yritysten toimintaan. Asetuksen esitöissä onkin rohkaistu jäsenmaita edistämään ELTIF-rahastojen toimintaa mm. varmistamalla niille vähintään samantasoinen verotuskohtelu kuin ”perinteisille rahastoille”. Ehdotamme, että ohjeessa nimenomaan todettaisiin ELTIF-rahastojen olevan arvonlisäverodirektiivissä tarkoitettuja erityisiä sijoitusrahastoja.

2 Sijoitusrahastojen hallinnoinnin käsite

Ohjeluonnoksen 3-kohdassa käsitellään sitä, mitä ainakin on pidettävä sijoitusrahastojen hallinnointina. Luonnoksen sisältö viittaa UCITS-direktiivin määritelmään. Myös tämä asia on EU-sääntelyssä muokkautunut uusien säännösten myötä. Vaihtoehtorahastoja koskevassa AIFM-direktiivissä on määritelty, mitä tarkoitetaan vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoidolla seuraavasti:

⁴ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2015/760, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista

1. Sijoitushoitotoiminnot, jotka vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajan on vähintään suoritettava vaihtoehtoista sijoitusrahastoa hoitaessaan:

a) salkunhoito;

b) riskienhallinta.

2. Muut toiminnot, joita vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitaja voi lisäksi suorittaa vaihtoehtoisen sijoitusrahaston yhteisen hoidon yhteydessä:

a) hallinnointi:

i) lakisääteiset ja rahastonhoitoon liittyvät kirjanpito palvelut;

ii) asiakastiedustelut;

iii) arvonmääritys ja hinnoittelu, veroilmoitukset mukaan luettuina;

iv) säännösten noudattamisen seuranta;

v) osuudenhaltija- tai osakkeenomistajarekisterin ylläpito;

vi) tulojen jakaminen;

vii) osuuksien/osakkeiden liikkeeseenlasku ja lunastaminen;

viii) sopimusten selvitystoiminta, osuustodistusten toimitus mukaan luettuna;

ix) tietojen kirjaaminen;

b) markkinointi;

c) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen varoihin liittyvä toiminta eli vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitajan luottamusvelvollisuuksien täyttämiseksi tarpeelliset palvelut, toimitilojen ylläpito, kiinteistöjen hallinnointitoimet, yritysten neuvonta pääomarakennetta koskevissa asioissa, teollisuusstrategia ja siihen liittyvät asiat, sulautumisiin liittyvä neuvonta ja palvelut ja yritysten hankkiminen ja vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitamiseen ja yhtiöihin ja muihin varoihin, joihin se on sijoittanut, hoitamiseen liittyvät palvelut.

Ehdotamme, että ohjetta täydennetään AIFMD:n määritelmällä. Tämä heijastaa paremmin muuttunutta sääntelyä sekä sitä, että riskienhallinta ja säännösten noudattamisen seuranta ja valvonta on muotoutunut yhä tärkeämmäksi ja kiinteämmäksi osaksi rahastotoimintaa.

3 Yksittäisiä kommentteja

Kohdassa 2.2.2 kuvataan KHO:n päätöstä. Kiinnitämme huomiota siihen, että KHO ei kiinnittänyt huomiota pelkästään siihen, että kyseisessä rahastossa oli vain yksi sijoittaja. Merkittävää painoarvoa näyttäisi annetun toteutetulle kokonaisjärjestelylle, minkä katsottiin ilmentävän sitä, ettei tuossa tapauksessa käsitellyn suljetun rahaston osalta ollut kyse arvonlisäverodirektiivissä tarkoitettua erityisestä sijoitusrahastosta.

Kohdan 2.3.1 toisessa kappaleessa tulisi käyttää termiä erikoissijoitusrahasto (eikä erityissijoitusrahasto).

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Jari Virta
johtava lakimies